

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з географії за усні відповіді**

| <b>Рівні навчальних досягнень</b> | <b>Бали</b> | <b>Характеристика навчальних досягнень здобувача освіти</b>  |
|-----------------------------------|-------------|--|
| Початковий                        | 1           | Учень за допомогою вчителя розпізнає і називає окремі географічні об'єкти.   |
|                                   | 2           | Учень дає нечіткі характеристики географічних об'єктів; користуючись підручником, знаходить визначення наукових понять.  |
|                                   | 3           | Учень за допомогою вчителя називає окремі факти, навчального матеріалу; може самостійно розрізнити окремі географічні поняття.   |
| Середній                          | 4           | Учень може відтворити інформацію (володіє знаннями-копіями); дає нечітке визначення основних понять і термінів за допомогою вчителя; називає компоненти географічного об'єкта.   |
|                                   | 5           | Учень застосовує частину навчального матеріалу без розкриття причинно-наслідкових зв'язків, описує географічні об'єкти чи явища за типовим планом; намагається робити висновки без підтвердження їх прикладами; частково володіє обов'язковою географічною номенклатурою.  |
|                                   | 6           | Розуміє основний навчальний матеріал і використовує його для розв'язання практичних завдань, але допускає помилки, самостійно дає більшість визначень, за допомогою вчителя визначає закономірності, частково пояснює взаємозв'язки у природі та суспільстві, ілюструє їх прикладами.  |
| Достатній                         | 7           | Учень має достатні географічні знання і застосовує їх для вирішення стандартних ситуацій. Має цілісне уявлення про природні та суспільні явища.  |
|                                   | 8           | Учень засвоїв основні уявлення, поняття і категорії географічної науки про Землю та господарську діяльність людини. Застосовує здобуті знання на практиці, використовуючи прийоми аналізу статистичних даних, показує їх зміну у часі. Вміє наводити приклади взаємодії людини і природи; знає обов'язкову географічну номенклатуру. |

|         |    |  |
|---------|----|--|
|         | 9  | Має чіткі уявлення про компоненти природи і просторову організацію господарства; пояснює причинно-наслідкові зв'язки в природі і господарстві.   |
| Високий | 10 | Учень усвідомлює сучасну географічну картину світу, здійснює оцінку певних процесів та явищ, передбачених навчальною програмою; дає розгорнуту відповідь, узагальнює та систематизує інформацію на основі вивчених закономірностей і понять, робить висновки; вільно застосовує більшість географічних понять та може їх класифікувати; добре володіє картографічним матеріалом. |
|         | 11 | Учень має глибокі знання про об'єкт вивчення, застосовує наукову термінологію, встановлює зв'язки з раніше вивченим; вміє працювати з різними джерелами географічної інформації; на високому рівні аналізує та використовує картографічну інформацію.  |
|         | 12 | Учень володіє ґрунтовними географічними знаннями, висловлює та аргументує власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення; самостійно аналізує природні та суспільні явища, робить відповідні висновки і узагальнення; вільно володіє картографічною інформацією та творчо її використовує.   |

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з географії за роботу з контурною картою**

| <b>Рівні навчальних досягнень</b> | <b>Бали</b> | <b>Характеристика навчальних досягнень здобувача освіти</b>   |
|-----------------------------------|-------------|---|
| Початковий                        | 1           | Учень розпізнає, розрізняє на карті деякі об'єкти, умовні знаки, позначає на контурній карті.   |
|                                   | 2           | Учень за допомогою вчителя знаходить умовні знаки на карті, географічні об'єкти, позначає на контурній карті.   |
|                                   | 3           | Учень підписує географічні об'єкти на контурній карті, допускаючи неточності.   |
| Середній                          | 4           | Учень виконав частину роботи за допомогою учителя.  |
|                                   | 5           | Учень з допомогою вчителя орієнтується в контурній карті, підписує вказані об'єкти.   |
|                                   | 6           | Учень самостійно підписує вказані об'єкти, але не дотримується картографічних вимог.  |
| Достатній                         | 7           | Учень самостійно правильно і чітко, відповідно до картографічних вимог позначає і підписує географічні об'єкти. Використовує для оформлення художню рамку, позамасштабні символи, написи простим олівцем.                             |
|                                   | 8           | Учень достатньо вільно користується умовними знаками, всі умовні знаки карти, за винятком загальноприйнятих, і всі скорочення пояснює. Використовує для оформлення художню рамку, позамасштабні символи, написи кольоровими олівцями. |
|                                   | 9           | Учень дотримується визначеного порядку щодо пояснення умовних знаків: спочатку умовні знаки, пов'язані з природним середовищем, далі — з галузями промисловості, потім сільського господарства і транспорту.                          |
| Високий                           | 10          | Учень підписує, згідно картографічних вимог, вказані географічні об'єкти, складає легенду карти з дотриманням вимог.  |
|                                   | 11          | Учень вірно виконує всі завдання практичної роботи, виконує додаткові завдання, робить висновки.  |
|                                   | 12          | Учень усвідомлено обирає форми, методи, засоби, прийоми виконання роботи, виконує додаткові завдання.   |

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з географії за роботу з географічною картою**

| <b>Рівні навчальних досягнень</b> | <b>Бали</b> | <b>Характеристика навчальних досягнень здобувача освіти</b>   |
|-----------------------------------|-------------|---|
| Початковий                        | 1           | Учень розрізняє назви об'єктів, що вивчаються. Називає їх окремими словами чи реченнями (наприклад, це — «гори», це — «річка» і т. ін.).  |
|                                   | 2           | Учень намагається дати характеристику географічного об'єкта чи явища на елементарному рівні.  |
|                                   | 3           | Учень допускає неточності у читанні карти. Виділяє окремі особливості географічних об'єктів і явищ, прагне дати їм характеристику.  |
| Середній                          | 4           | Учень описує об'єкти, що спостерігаються, і відтворює частину матеріалу на фрагментарному рівні, виявляє елементи допитливості та спостережливості, розпізнає більшість об'єктів, які вивчаються.   |
|                                   | 5           | Учень здатний з допомогою вчителя відтворити значну частину матеріалу, використовує умовні знаки, елементарно читає карту.  |
|                                   | 6           | Учень самостійно виконує основну частину практичної роботи, за допомогою вчителя робить елементарні порівняння, виявляє основні риси об'єктів, читає тематичні карти, але допускає неточності.  |
| Достатній                         | 7           | Учень починає усвідомлювати мету практичної роботи, встановлює й описує причинно-наслідкові зв'язки. Оперує основними поняттями термінами. Аналізує зміст карт.   |
|                                   | 8           | Учень може логічно мислити, правильно, за планом, проводить спостереження за картами, відображаючи особливості об'єкта чи явища в замальовках, діаграмах, схемах. Формулює висновки, робить узагальнення. Правильно відбирає навчальні джерела інформації та аргументує власні дії. |
|                                   | 9           | Учень уміє аргументувати, відстояти свій погляд, виявляє особливу допитливість при вивченні об'єктів, встановлює залежності між фізико-географічними особливостями території господарською діяльністю людини.   |

|         |    |   |
|---------|----|---|
| Високий | 10 | Учень виконує проблемні завдання, складає комплексну фізико-географічну характеристику за картами, вільно використовує здобуті географічні знання, самостійно робить висновки й узагальнення, грамотно порівнює показники, складає картосхеми й картодіаграми, застосовує прийоми аналізу статистичних даних. |
|         | 11 | Учень пропонує виходи з нестандартних ситуацій, вільно переходить від аналізу окремих явищ до аналізу системи географічних явищ. Визначає причинно-наслідкові зв'язки, вільно володіє прийомами роботи з додатковими джерелами географічної інформації, цифровими показниками.                                |
|         | 12 | Учень використовує географічні джерела інформації, пропонує свої ідеї щодо вивчення того чи іншого об'єкта. Усвідомлено обирає форми, методи, засоби й прийоми виконання практичної роботи відповідно до поставленої мети.  |

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з географії за виконання контрольної роботи**

| <b>Рівні навчальних досягнень</b> | <b>Бали</b>    | <b>Характеристика навчальних досягнень здобувача освіти</b>   |
|-----------------------------------|----------------|---|
| Початковий,<br>Середній           | 1 - 6          | Робота складається з тестових завдань, кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.<br>Бал визначається за кількість вірних відповідей.<br>Максимальна кількість балів - 6   |
| Достатній                         | 7<br>8<br>9    | Робота складається з різних видів діяльності: завдання на встановлення відповідності та завдання на закінчення речення, розв'язання географічних задач.<br>Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.<br>Бал визначається за кількість вірних відповідей.<br>Максимальна кількість балів - 3   |
| Високий                           | 10<br>11<br>12 | 1 завдання на аналіз кліматограм, графіків та пояснення причинно-наслідкових зв'язків; розв'язання географічних задач та визначення об'єктів за географічними координатами. Максимальна кількість балів – 3:<br>1 бал – учень відповів вірно без детального пояснення рішення;<br>2 бала – учень відповів вірно, описуючи кожен дію та їх наслідки. |

**Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з географії за виконання практичної роботи, дослідження**

| <b>Рівні навчальних досягнень</b> | <b>Бали</b> | <b>Характеристика навчальних досягнень здобувача освіти</b>   |
|-----------------------------------|-------------|---|
| Початковий                        | 1           | Учень за допомогою вчителя розпізнає, називає та підписує окремі географічні об'єкти.   |
|                                   | 2           | Учень за допомогою вчителя називає окремі факти, програмового матеріалу.  |
|                                   | 3           | Учень за допомогою вчителя (підручника) називає окремі факти, уявлення, наводить приклади окремих географічних об'єктів, фрагментарно описує їх.  |
| Середній                          | 4           | Повторює за зразком практичну роботу, дослідження, не виконуючи додаткові завдання.   |
|                                   | 5           | За допомогою вчителя виконує досліди та описує їх результати.   |
|                                   | 6           | У процесі виконання практичних робіт правильно використовує джерела знань. Спостерігаючи за природними та суспільними явищами, виділяє лише окремі їх особливості.  |
| Достатній                         | 7           | Вміє вести спостереження за навколишнім середовищем; проводить та описує природничо-наукові спостереження; самостійно проводить досліди, але допускає помилки в поясненні результатів.  |
|                                   | 8           | Здатний вести спостереження за природними та суспільними явищами. Застосовує здобуті знання на практиці, використовуючи прийоми аналізу статистичних даних про господарство і населення, показує їх зміну у часі; проводить досліди, пояснює їх суть. |
|                                   | 9           | Учень вірно виконує практичну роботу відповідно до вимог; самостійно виправляє допущені помилки, проводить географічні досліди, пояснює та оформляє їх результати; знаходить необхідну інформацію в додаткових джерелах.                              |

|         |    |   |
|---------|----|---|
| Високий | 10 | Учень повністю самостійно виконав практичну роботу, робить чіткі висновки у кінці роботи; працює зі схемами, малюнками, картографічним матеріалом; здійснює спостереження, проводить дослідження, обґрунтовано пояснює їх результати та застосовує у практичній діяльності.     |
|         | 11 | Самостійно проводить досліди, зіставляє їх результати; знаходить, аналізує й застосовує додаткову географічну інформацію.   |
|         | 12 | Правильно проводить спостереження, оформлює та аналізує їх результати; грамотно і творчо використовує картографічні матеріали та інші джерела знань, вміє робити висновки та узагальнення на основі практичної діяльності; оформляє свою роботу в вигляді проектної діяльності. |